

[Holger Andersen.]

huser meget fejl, er saadant noget som en Trediedel af Københavns Befolkning, en halvsuveræn Stat, hvis internationale Stilling af rivaliserende Stormagthensyn fastlagdes ved en særlig Traktat i 1867 — at man kan sammenligne denne Stat og hele dens Stilling med en ældgammel suveræn Stat som vor, ja, det er noget, som jeg overhovedet ikke forstaaer.

Det andet Tilfælde, som vi ellers somme Tider har hørt i Debatterne, har vi jo ikke hørt ved denne Lejlighed. Det var Panama, dette afrustedes Land, der for øvrigt er spækket med United States' Forter, og som i 1926 maatte afslutte en Traktat med de Forenede Stater, hvis Hovedartikel konkluderer i, at dette afrustedes Land er pligtigt at betragte sig selv som *ipso facto* værende i Krig med den Stat, der er de Forenede Staters Fjende. Man ser her, hvor en saadan fuldkommen Afrustning fører hen. Den fører med fuldkommen Sikkerhed under givne storpolitiske Konflagrationer lige lukt ind i Krigen. Der er ingen, der kan tilvejebringe absolut Sikkerhed mod en Stats Inddragen i en Krig, og der er ingen, der nogen Sinde har paa-staaet noget saadant. Men man kan med en til Vished grænsende Sandsynlighed sige, at en fuldkommen afrustet Stat vil glide ind i krigerske Forviklinger, forudsat at den har en strategisk Beliggenhed af Betydning, og derved blive Krigsskueplads.

Det andet Punkt — vore Folkeforbundsforpligtelser — er der jo talt saa ofte om, og den højtærede Statsminister har i Gaar defineret den Udtalelse, der fremkom i Trontalen, her fra Tingets Talerstol. Jeg synes, det var godt, at det ærede Medlem Hr. P. Munch spurgte den højtærede Statsminister om, hvorledes denne Trontale-udtalelse skulde forstaaes, skønt jeg havde lidt vanskeligt ved at forstaa, at det ærede Medlem kunde lægge saa meget ind i den, som han gjorde. Men den højtærede Statsministers Svar var, forekommer det mig, ganske tydeligt og klart: Folkeforbundspagten regner med, at enhver Stat er juridisk pligtigt at deltage i økonomiske Sanktioner, medens der ikke bestaar nogen Pligt til at deltage i de saakaldte militære Sanktioner. Men fuldkommen med Rette henviste den højtærede Statsminister til de Bestemmelser i Pagtens Artikler 8 og 16, af hvilke det tydeligt fremgaar, at Pagten forudsætter Tilstedeværelsen af militære Magtmidler, som der i givet Fald kan appelleres til. Og her maa man have Lov til at minde om, hvad daværende Underrigsmini-

ster Erik Scavenius udtalte, den Gang Forbundspagten var til Behandling i Rigsdagen, at saafremt der fra Forbundsraadet skulde komme en enstemmig Henvendelse, der henstillede at yde visse militære Kontingenter i en særlig Situation, kunde den gøre sig gældende med en særlig tyngende Vægt.

Der er ogsaa her tidligere, saavel som under denne Debat, anført en lang Række Udtalelser af de forskelligste Statsmænd af den forskelligste politiske Farve, lige fra Hjalmar Branting og Vandervejde til Baron Marks von Württemberg, Politis, Benes o. s. v., og man paaberaaber sig hyppigt en Udtalelse af Lord Robert Cecil, hvem man samtidig, naar man ikke er i Besiddelse af virkelig dybtgaaende historiske Kundskaber, der staar i det rette Forhold til den Veltalenhed, man udfolder, ophøjer til at være Forbundspagtens Fader — man paaberaaber sig hyppigt en saadan Udtalelse af Lord Robert Cecil til det norske Storting under Folkeforbundskampagnen i Norge i 1920: Det er jo ganske givet, at selve Suverænetetsretten, som indtil det yderste er bevaret indenfor Nationernes Forbund, som Stormagterne — navnlig England — ved enhver Lejlighed har knæsat som principal Basis for alle Staters Tilhørsforhold til Nationernes Forbund, at denne Suverænetetsret eo ipso medfører, at det bliver hver enkelt Stats Sag under Udøvelsen af sin Højhedsret i den givne Situation at tage Stilling til det Spørgsmaal, om den vil imødekomme en saadan Henvendelse fra Nationernes Forbund eller ikke, og at dette selvfølgelig atter giver enhver Stat fuldkommen Ret til at indrette sit militære Forsvar ud fra de Synspunkter, den selv mener at skulle anlægge. Men det ændrer ikke noget ved de Kendsgerninger, jeg her har berørt, og som navnlig er kommet stærkt til Udtryk i den Rapport, der er afgivet i December 1926 af et Underudvalg, som var nedsat, af den forberedende Nedrustningskommission, som der hyppig har været Tale om, og som jeg maaske maa have den højtærede Formands Tilladelse til at oplæse en enkelt Passus af:

„Det bør imidlertid bemærkes, at en regional Nedrustning ikke maa foranledige en Folkeforbundsstat til at formindske sine Rustninger under det Mindstemaal, der er foreneligt med dens Sikkerhed og med Udførelsen af de internationale Forpligtelser, saaledes som de er omtalte i Pagtens Artikel 8 og 16, og hvoraf Mulighederne for andre Staters Nedrustning kan afhænge. Dette gælder